Täysistunto

Torstai 23.2.2017 klo 16.00—19.14

2.4. Suullinen kysymys maakuntien verotusoikeudesta (Veronica Rehn-Kivi r)
Suullinen kysymys SKT 17/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Rehn-Kivi.

Keskustelu

16.50 **Veronica Rehn-Kivi r:** Arvoisa rouva puhemies, värderade talman! Vård- och landskapsreformen lär vara på väg hit till riksdagen inom några veckor, men en viktig del av patientens valfrihet kommer hit först i ett senare skede. Jourreformen har vi redan behandlat och tydligen är nya pusselbitar på kommande.

Julkisuudessa olleen tiedon mukaan kuntaministeri Vehviläinen haluaa, että parlamentaarisen työryhmän tulisi selvittää maakuntien verotusoikeus. Vehviläinen haluaisi, että maakuntien verotusoikeus olisi otettavissa käyttöön vuonna 2021. Jos hallitus on aloittamassa selvitystä, on tietenkin hyvä, että kaikki eduskuntapuolueet saavat olla mukana, eli ministereille kiitos tästä parlamentaarisen työryhmän ajatuksesta. Mutta kyllä tämä lausunto lisää epävarmuutta maakunnissa ympäri Suomea. On aika olennainen tieto, miten sosiaali- ja terveydenhuolto aiotaan tulevaisuudessa rahoittaa maassamme. Nyt vaikuttaa siltä, että hallitus tässäkin soutaa ja huopaa. Kysynkin ministeri Vehviläiseltä sekä myös pääministeriltä, onko koko hallitus nyt siis sen takana, että maakunnille tulee verotusoikeus vuonna 2021.

16.51 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, että otitte tämän asian esille, mutta minun täytyy pikkuisen oikaista sitä, mitä tässä tuli esiin. Hallitus päätti jo vuosi sitten 5.4. poliittisia linjauksia tehdessään, että erikseen selvitetään tämän vaalikauden lopulla ja yli sitten 2019, mitä edellytyksiä olisi, että voitaisiin katsoa, otetaanko maakunnille myös verotusoikeutta, ja sellainen linjaus on hallituksessa yhteisesti tehty. Tätä päätöstä vielä, minkä muotoisena, millä kaikella kysymyksenasettelulla tämä selvitys laitetaan liikkeelle, ei vielä ole tehty. Me tulemme tekemään sen hallituksessa varmasti tänä keväänä, viimeistään syksyllä.

Mutta sitten tämä parlamentaarinen puoli tässä on henkilökohtaista ajattelua. Ajattelen niin, että jos tehdään verotusjärjestelmään iso muutos, niin silloin olisi hyvä, että tässä selvitystyössä olisivat jollakin tavalla mukana myös kaikki eduskuntapuolueet. Tämä on tosiaankin ajatus siitä, että voisi olla jonkinlainen ohjausryhmä, mutta asiantuntijajoukon pitää tehdä kyllä se itse selvitystyö.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.52 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus tuo historiallisen laajaa uudistusta paloina tänne eduskuntaan. Se ei ole ollenkaan hyvä asia. Sote-uudistus, maakuntauudistus, valinnanvapaus, päivystysuudistus ja näihin liittyvät rahoitusratkaisut kaikki liittyvät toisiinsa. Miksei niitä käsitellä yhtä aikaa, miksi tämä kiire? Kyllä vasemman käden pitäisi tietää, mitä oikea tekee, ja päinvastoin. Tiistaina keskustelimme lainvalmistelun laadusta, ja oikeusministeri esimerkiksi totesi silloin muun muassa, että joskus on turhan kiire, silloin pitää pystyä hetken aikaa miettimään, mitä nyt ollaan tekemässä. Siinä ministeri Lindström oli ihan oikeassa. Eikö siksi juuri sote-uudistuksen kohdalla olisi järkevää pysähtyä miettimään hetki? Ei ole liikaa vaadittu, että eduskunta saisi käsitellä koko sote-uudistuksen yhtenä kokonaisuutena. Kysynkin ministeriltä, eikö nyt kannattaisi hieman laittaa jarrua päälle, että sote-uudistuksen eri osat voidaan käsitellä yhtäaikaisesti.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Vehviläinen ensin.

16.53 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa tämä kokonaisuus on valtavan laaja, sekä sote-uudistus että myös maakuntauudistus, ja nyt täällä toivottavasti pystymme käymään parin viikon sisällä jo lähetekeskustelun tästä sote-maakuntauudistuksen ensimmäisestä vaiheesta, joka pitää pakettina sisällään 34 eri lakia. Samaan aikaan meillä koko ajan valmistellaan myös lisää tavaraa tänne eduskuntaan, ja ministeri Rehula voi tämän soten puolelta todeta vielä lisää. On oikein, että täällä tänä keväänä myös myöhemmin on täydentävän hallituksen esityksen muodossa myös lisää, jotta voidaan tätä kokonaisuutta arvioida, perustuslakivaliokunta voi arvioida tätä kokonaisuutta ja sitten kaikki erityisvaliokunnat, joita tämä koskee, ja erityisen tärkeätä se on myös tämän rahoituksen osalta. Meillä tässä ensimmäisessä vaiheessa tulee sotea ja pelastusta koskeva rahoitusesitys, ja sitten piakkoin sen jälkeen täällä on vielä tänä keväänä käsiteltävä tämä maakuntien muita tehtäviä koskeva rahoitusesitys täydentävänä.

16.54 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sen verran jatkan ministeri Vehviläisen vastaukseen, että kysyn, mikä on se kokonaisuus, joka pitäisi tuoda eduskuntaan, jotta se on arvioitavissa kokonaisuutena. Miksi kysyn tämän kysymyksen? Siksi, että nyt eduskunnalle ollaan antamassa ne perustat, se runko, jossa on rahoitus, hallinto ja ne raamit, joilla alueellinen valmistelu, alueellinen työ menee eteenpäin. Meillä on iso savotta niin ministeriöissä kuin sitten eduskunnallakin vielä tällä vaalikaudella saattaa sosiaali- ja terveydenhuollon muutokseen liittyvä sisältölainsäädäntö ajan tasalle. Viittasitte terveydenhuoltolain muutokseen eli suomeksi sanottuna niin sanottuun sairaalalakiin, tämä on yksi esimerkki. Toisekseen eilen olen nimittänyt työryhmän valmistelemaan asiakasmaksuja. Me tulemme uudistamaan lain nimikkeinä enemmän kuin sata lakia siksi, että nämä perustat, joita eduskunnalle ollaan nyt antamassa ja joista eduskunta on vielä tämän kevään aikana päättämässä, tuovat [Puhemies koputtaa] sen muutoksen, joka sisältölakeihin pitää tehdä.

16.56 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta tämä kysymys on erittäin hyvä. Me tiedämme viime vaalikaudesta, että rahoitus on erittäin olennainen osa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä, ja jos muistelemme, mitkä olivat ne kysymykset, jotka perustuslakivaliokunta viime vaalikaudella koki erittäin ongelmallisiksi silloisissa hallituksen esityksissä, niin ne koskivat nimenomaan rahoitusta ja sitä, miten kunnan asukkaat pystyvät sitten vaikuttamaan äänellään siihen, miten palvelut järjestetään. Kyllä yhdyn siihen huoleen, että nyt kun sitten kysymys tästä verotuksesta tuodaan erikseen, niin miten eduskunta pystyy päättämään tämän kokonaisuuden. Minusta ministeri sanoi hyvin, luetteli hyvin ne tekijät, jotka kuuluvat kokonaisuuteen sote-esityksessä, mutta eikö nimenomaan tämä verotusoikeus ole yksi tämmöinen hyvin olennainen demokratiakysymyksen kannalta tässä paketissa? [Ben Zyskowicz: Se ei kuulu tähän pakettiin!]

16.57 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, toistan sen, että olemme tehneet hallituksessa linjauksen, että teemme tästä mahdollisesta verotusoikeudesta selvityksen. Mutta sitten kyllä haluan todeta, että kun tämä 2019 voimaan tuleva kokonaisuus on nyt jo valtavan laaja, niin minä itse olen kyllä loppujen lopuksi sitä mieltä, että on parempi, että tähän kokonaisuuteen emme tuo nyt 2019 sitä verotusoikeutta mukaan. Eli kuten kaikki tässä salissa tietävät, jotta me pystymme tekemään tämän maakuntarahoituksen — soten ja sitten ne kaikki muutkin tehtävät — niin tässä soten osalta on valtavan iso varainsiirto, tulonsiirto sieltä kuntien verotuloista plus sitten valtionosuuksista valtion kautta takaisin sinne maakunnille. Tämä on monimutkainen kokonaisuus, ja minä luulen, että tämä kestää paremmin hallinnassa sillä tavalla, että tämä tässä alkuvaiheessa on valtion rahoituksen kautta.

16.58 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Det är alldeles självfallet att finansieringen av hela vårdreformen, hela landskapsreformen är ytterst central. Om vi inte i dag vet hur det här ska se ut om några år, då är vi nog ute på hal is. Jag förstår att regeringen vill utreda en skatt, men jag tycker att man inte borde föra hela paketet hit förrän man faktiskt har alla bitar på papper och kan bedöma konsekvenserna.

Arvoisa puhemies! Kyllähän se on merkillistä. Me puhumme valtavan isosta uudistuksesta, ja kyllähän siis vallan ja rahan pitäisi kulkea käsi kädessä. Valta ja päätöksenteko ja siihen sidottu rahoitus ovat sitä yhtä kokonaisuutta, ja nyt ollaan ottamassa valtaa kunnilta, viedään rahat ja kuitenkin halutaan maakuntia, joissa ei ole sitten omaa verotusoikeutta, ainakaan tässä ensimmäisessä vaiheessa. Miten olette ajatelleet, että miksi ja miten se sitten tulee ajankohtaiseksi, ja ettekö näe, että tässä olisi fiksua nyt tehdä kaikki yhtä aikaa?

16.59 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Niin, todellakin, ajattelen kyllä niin, että meillä on aika iso kokonaisuus jo tällaisenaan, mitä tässä vaiheessa on linjattu. Hallitus on hallitusohjelmassaan linjannut ja myös erikseen tämän soten maakuntarahoituksen osalta kaksi isoa periaatetta: kokonaisveroaste ei saa nousta, ja työn verotus ei saa kiristyä. Ne ovat olleet meillä myös tässä taustana, kun me olemme näitä ratkaisuja kaiken kaikkiaan tehneet.

Jos puhutaan itsehallinnollisuuden tunnusmerkeistä, niin me kaikki tiedämme, että verotusoikeus on yksi niistä, mutta se on vain yksi niistä, ja meillä kunnilla on erittäin laaja it-

sehallinnollisuus. Mutta maakuntien osalta meillä ei ole perustuslaissa säädetty samalla tavalla yksityiskohtaisesti, mikä se maakuntien itsehallinnollisuus pitäisi olla. Tässä vaiheessa se tarkoittaa sitä, että maakuntavaltuusto on ylin päättävä elin ja päättäjät valitaan sinne maakuntavaalien kautta suoralla vaalilla, ja tällä kokonaisuudella mennään tässä kohtaa eteenpäin. Pidän kyllä tätä — ja olen ollut kuulevinani, että täällä aika monikin on sitä mieltä — riittävän haasteellisena kokonaisuutena jo tällaisena.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.